

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА

IBAN

**и свързаните с това промени в платежния
процес**

Нови платежни документи

19 Май 2006 г.

Явор Димитров Началник отдел платежни системи в БНБ

Какво е IBAN?

- IBAN е международен стандарт за номер на банкова сметка
- IBAN се използва при осъществяване на местни и презгранични преводи
- IBAN е последователност от буквени и цифрови знаци за еднозначно международно идентифициране на банкова сметка на клиент

Списък на страните, въвели IBAN номер на банкова сметка - I

СПИСЪК НА СТРАНИТЕ, ВЪВЕЛИ IBAN НОМЕР НА БАНКОВА СМЕТКА			
№	страна	позиции	пример
1	Андора	24	AD12 0001 2030 2003 5910 0100
2	Австрия	20	AT61 1904 3002 3457 3201
3	Белгия	16	BE68 5390 0754 7034
4	Босна и Херцеговина	20	BA39 1290 0794 0102 8494
5	Хърватска	21	HR12 1001 0051 8630 0016 0
6	Кипър	28	CY17 0020 0128 0000 0012 0052 7600
7	Чехия	24	CZ65 0800 0000 1920 0014 5399
8	Дания	18	DK50 0040 0440 1162 43
9	Естония	20	EE38 2200 2210 2014 5685
10	Финландия	18	FI21 1234 5600 0007 85
11	Франция	27	FR14 2004 1010 0505 0001 3M02 606
12	Германия	22	DE89 3704 0044 0532 0130 00
13	Гибралтар	23	GI75 NWBK 0000 0000 7099 453
14	Гърция	27	GR16 0110 1250 0000 0001 2300 695
15	Унгария	28	HU42 1177 3016 1111 1018 0000 0000
16	Исландия	26	IS14 0159 2600 7654 5510 7303 39
17	Ирландия	22	IE29 AIBK 9311 5212 3456 78
18	Италия	27	IT60 X054 2811 1010 0000 0123 456
19	Латвия	21	LV80 BANK 0000 4351 9500 1
20	Лихтенщайн	21	LI21 0881 0000 2324 013A A

Списък на страните, въвели IBAN номер на банкова сметка - II

СПИСЪК НА СТРАНИТЕ, ВЪВЕЛИ IBAN НОМЕР НА БАНКОВА СМЕТКА			
№	страна	позиции	пример
21	Литва	20	LT12 1000 0111 0100 1000
22	Люксембург	20	LU28 0019 4006 4475 0000
23	Македония	19	MK07 3000 0000 0042 425
24	Малта	31	MT84 MALT 0110 0001 2345 MTLC AST0 01S
25	Холандия	18	NL91 ABNA 0417 1643 00
26	Норвегия	15	NO93 8601 1117 947
27	Полша	28	PL27 1140 2004 0000 3002 0135 5387
28	Португалия	25	PT50 0002 0123 1234 5678 9015 4
29	Румъния	24	RO49 AAAA 1B31 0075 9384 0000
30	Сърбия и Черна гора	22	CS73 2600 0560 1001 6113 79
31	Словакия	24	SK31 1200 0000 1987 4263 7541
32	Словения	19	SI56 1910 0000 0123 438
33	Испания	24	ES91 2100 0418 4502 0005 1332
34	Швеция	24	SE35 5000 0000 0549 1000 0003
35	Швейцария	21	CH93 0076 2011 6238 5295 7
36	Турция	26	TR33 0006 1005 1978 6457 8413 26
37	Великобритания	22	GB29 NWBK 6016 1331 9268 19
38	Тунис	24	TN59 1420 7207 1007 0712 9648
39	Фарьорски острови	18	FO97 5432 0388 8999 44
40	Гренландия	18	GL56 0444 9876 5432 10
41	Монако	27	MC93 2005 2222 1001 1223 3M44 555
42	Сан Марино	27	SM62 Y054 3219 8760 0444 5333 222

Цел на въвеждането на IBAN

- Създава условия за пълно автоматизиране на обработката на клиентски плащания (STP)
- Намалява риска от забавяне или отхвърляне на плащане поради неточности
- Подобрява ефективността, бързината и качеството на извършване на преводи при по-голяма степен на сигурност

Структура на IBAN в България

2a 2n 4a 4n 10a

Номер на сметка:

- 2n – първите 2 цифрови знака указват вида на сметката
- 8a – 8 знака със семантика, определена от банката

Указва БАЕ в рамките на банка - От 4^{ти} до 7^{ми} знак от настоящия БАЕ код

Идентификатор на банка - Първите четири знака от BIC кода

Контролно число по модул 97

Код на страната

Пример на IBAN в България

Задължения на търговските банки

- До 1 март 2006 г. банките са длъжни
безплатно да уведомят в писмен вид или по
друг подходящ начин своите клиенти за
новите IBAN номера на сметките им
Тези сметки са активни от 5 юни 2006 г.
- С цел улеснение на клиентите, банките ще
уведомят служебно за новите IBAN сметки
на клиентите си НАП, НОИ и МТСП

Задължения на клиента

- За да получи новия IBAN номер на сметката си клиентът се свързва с банката си
- Между 1 март и 5 юни 2006 г. уведомява лицата, с които има взаимоотношения, свързани с банкови плащания, за IBAN номера на сметката си
- След 5 юни 2006 г., в платежни документи, посочва IBAN на получателя и BIC на банката на получателя

Предназначение

Указанието:

- е задължително за прилагане при извършване на местни и презгранични парични преводи
- при презгранични преводи банките могат да добавят допълнителни реквизити, необходими за извършването на превода, съгласно установените стандарти и добри практики

Предмет на регулиране / Параметри

Определя изискванията за съставяне на платежните документи, използвани от банките в България в съответствие с Наредба № 3 за паричните преводи и платежните системи:

- задължителните реквизити
- начина на съставянето на платежните документи
- контрола от банките при въвеждане на реквизитите

**Заверка на сметката на получателя само
въз основа на посочената сметка**

Предмет на регулиране / Документи

Определя изискванията за съставяне на платежните документи по чл. 21 от Наредба № 3

1. Преводно нареждане за кредитен превод
2. Съгласие за директен дебит
3. Преводно нареждане за директен дебит
4. Бюджетно платежно нареждане
5. Преводно нареждане/вносна бележка за плащане от/към бюджета
6. Преводно нареждане/вносна бележка за плащане от/към бюджета (многоредово)

Не регламентира:

1. Вносна бележка
2. Нареждане разписка

Нови изисквания

- Нови реквизити за всички документи:
 - (1) Уникален регистрационен номер с дължина до 12 символа - банката приела пл. документ поставя номер, който служи за идентификация на всяко плащане
 - (2) IBAN на наредителя и получателя
 - (3) BIC на банката на наредителя и получателя – вместо БАЕ кода
 - (4) Платежна система - чрез която клиентът желае да бъде извършен превода (БИСЕРА или РИНГС)
 - (5) Такси – цифров код 001, 002 или 003, съгласно номенклатура от пл. документ, с който наредителят определя за чия сметка е таксата по превода;
 - (6) Дата на изпълнение - на която клиентът желае да бъде изпълнен превода
- Нов платежен документ - Преводно нареждане/вносна бележка за плащане от/към бюджета (многоредово)

Нови изисквания

Нови реквизити за бюджетните документи:

- Такси – разноските по бюджетни преводи могат да бъдат само за сметка на наредителя
- Код дейност - не е задължителен и банката не контролира неговото попълване;
- Вид плащане в СЕБРА - код за отчитане на даден вид плащане, извършвано чрез СЕБРА, който може да бъде изцяло унифициран (определя се изцяло от МФ) или частично унифициран

Отпада:

- БИН
- Код на платеца

Съставяне на

Преводно нареждане за кредитен превод

- Предназначение на документа:
 - съставя се от клиент на банка, който нарежда плащане от своя сметка
 - документът не може да се използва за плащания от/към бюджета (от/към сметки на разпоредители с бюджетни кредити и сметки на администратори на приходи)
- Допълнителни полета за нуждите на статистиката на платежния баланс – При преводи към чужбина и между местни и чуждестранни лица в страната, на стойност равна на или по-голяма от 5 000 лв.

До _____
Банка

уникален регистрационен номер

Клон _____

дата на представяне

Адрес _____

подпис на наредителя

Платете на - име на получателя		
IBAN на получателя	BIC на банката на получателя	
При банка - име на банката на получателя		
ПРЕВОДНО НАРЕЖДАНЕ за кредитен превод		
Основание за превод - информация за получателя	Вид валута Сума	
Още пояснения		
Наредител - име		
IBAN на наредителя	BIC на банката на наредителя	
Платежна система	Такси*	Дата за изпълнение

*Такси: 1 - за сметка на наредителя; 2 - споделена; 3 - за сметка на получателя

Попълва се при преводи към чужбина и между местни и чуждестранни лица в странята, на стойност равна или надвишаваща сумата по чл.2, ал.1, т.1 от Наредба № 27 на БНБ за статистиката на платежния баланс

Данни за наредителя	☐ местно лице ☐ чуждестранно лице	Данни за получателя	☐ местно лице ☐ чуждестранно лице
Държава на наредителя		Държава на получателя	
Адрес на наредителя		Адрес на получателя	
Описание на икономическата същност на превода			
При превод на средства във връзка с вече предоставени от или на чуждестранно лице финансов кредит			Номер на БНБ

Известно ми е, че за посочването на неверни данни нося отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс

Съставяне на

Преводно нареждане за директен дебит

- Предназначение на документа:
 - съставя се от клиент на банката, който е получател на превода, като искане за дебитиране на сметката на платеща
 - При тази форма на безналичен превод, наредителят на преводното нареждане за директен дебит е и получател на превода
- Допълнителни полета за нуждите на статистиката на платежния баланс – При преводи към чужбина и между местни и чуждестранни лица в страната, на стойност равна на или по-голяма от 5 000 лв.

До _____ банка _____ **уникален регистрационен номер**

Клон _____ _____ дата на представяне

Адрес _____ _____ подпис на наредителя

Платец - име на платеща	
IBAN на платеща	BIC на банката на платеща
При банка - име на банката на платеща	
ПРЕВОДНО НАРЕЖДАНЕ за директен дебит	Вид валута Сума
Основание за превод - информация за платеща	
Още пояснения	
Получател - име	
IBAN на получателя	BIC на банката на получателя
Платежна система	Такси* Дата за изпълнение

*Такси: 1 - за сметка на наредителя; 2 - споделена; 3 - за сметка на получателя

Попълва се при преводи между местни и чуждестранни лица в страната, на стойност равна или надвишаваща сумата по чл.2, ал.1, т.1 от Наредба № 27 на БНБ за статистиката на платежния баланс

Данни за наредителя ☐ местно лице ☐ чуждестранно лице	Данни за платеща ☐ местно лице ☐ чуждестранно лице
Държава на наредителя	Държава на платеща
Адрес на наредителя	Адрес на платеща
Описание на икономическата същност на превода	
При превод на средства във връзка с вече предоставени от или на чуждестранно лице финансов кредит	Номер на БНБ

Известно ми е, че за посочването на неверни данни нося отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс

Съставяне на Съгласие за директен дебит

- Документът се съставя от клиент на банката, който дава съгласие друго лице да тегли суми от неговата сметка, като използва механизма на плащане чрез директен дебит
- Нов реквизит “срок на валидност” – като отделно условие се посочва срок, за който е валидно даденото съгласие. Когато не е посочен срок, се счита, че съгласието е валидно за една година от датата на представянето му

До _____ дата на представяне
банка

Клон _____

Адрес _____
подпис на платеща

СЪГЛАСИЕ за директен дебит

С настоящото се съгласяваме да плащаме по искане

на _____
име на получателя по директен дебит

при условие на директен дебит до размер на _____

срещу наша сметка при вас № _____
IRAN

Срок на валидност: _____

Условия: _____

Платец – име

Съставяне на Бюджетно платежно нареждане

Предназначение на документа

- за плащания от бюджетни предприятия,
включени в СЕБРА

До _____
 Клон _____ банка
 Адрес _____

номер и дата на подаване

подписи на наредителя

Платете на - име на получателя		
IBAN на получателя		
При банка - име на банката на получателя		Вид плащане
БЮДЖЕТНО ПЛАТЕЖНО НАРЕЖДАНЕ		
Вид валута		Сума
Основание за плащане - код на наредителя(БУАСТАТ)		Параграф по ЕБК/Вид данъчно или митническо задължение
Период, за който се отнася плащането начало(ммгг)	Вид и номер на документа, по който се плаща*	Дата на документа
Наредител - име на инициатора плащането бюджетен разпоредител		Код дейност
Дата на изпълнение	Код на бюдж. разпоредител	Вид плащане в СЕБРА

*Вид документ: 1 - декларация; 2 - ревизионен акт; 3 - наказателно постановление; 4- авансова вноска; 5 - партиден номер на имот; 6 - постановление за принудително събиране; 9 - други.

Забележка: За всеки отделен данък, акцизна стока или услуга, такса мито, осигуровка, лихва, имот, ППС и др. или вид документ, се попълва отделен платежен документ

Съставяне на Преводно нареждане/вносна бележка за плащане от/към бюджета

Предназначение на документа - за преводи към:

- сметки на администратори на публични вземания
- за данъчни задължения и такси,
- за задължения за ДОО, ЗО, допълнително задължително пенсионно осигуряване, учителски пенсионен фонд, фонд “Гарантирани вземания на работници и служители”
- за митнически задължения
- сметки на разпоредители с бюджетни кредити.

Съставяне на Преводно нареждане/вносна бележка за плащане от/към бюджета

Предназначение на документа - за преводи *от*:

- сметки на администратори на приходи – при възстановяване на надвнесени и погрешно постъпили суми, коригиращи и други операции. Не се прилага, когато възстановяването на надвнесени или погрешно внесени суми се извършва чрез СЕБРА;
- сметки на разпоредители с бюджетни кредити - за всички преводи, инициирани от титуляра, които не се извършват чрез СЕБРА, за коригиращи и други операции по сметките с лимити в БНБ.

До _____
банка

_____ **уникален регистрационен номер**

Клон _____

_____ дата на представяне

Адрес _____

_____ подпис на наредителя

Платете на - име на получателя		Чуждестранно лице по смисъла на Валутния закон	
IBAN на получателя		BIC на банката на получателя	
При банка - име на банката на получателя		Вид плащане***	
ПРЕВОДНО НАРЕЖДАНЕ / ВНОСНА БЕЛЕЖКА за плащане от/към бюджета		Вид валута	Сума
Сума с думи			
Основание за плащане			
Още пояснения			
Вид* и номер на документа, по който се плаща		Дата(ддммгггг) на документа	
Период, за който се плаща		До дата (ддммгггг)	
От дата (ддммгггг)		До дата (ддммгггг)	
Задължено лице - наименование на юридическото лице или трите имена на физическото лице			Чуждестранно лице по смисъла на Валутния закон
БУАСТАТ на задълженото лице	ЕГН на задълженото лице	ЛНЧ на задълженото лице	
Наредител - наименование на юридическото лице или трите имена на физическото лице			
IBAN на наредителя		BIC на банката на наредителя	
Платежна система		Такси**	Дата за изпълнение
Счетоводител		Касиер	
*Вид документ: 1 - декларация 2 - ревизионен акт 3 - наказ. постановление 4- авансова вноска		**Такси: 1 - за сметка на наредителя 2 - споделена 3 - за сметка на получателя	
5- парт. номер на имот 6. постановление за принуд. събиране 9 - други		***Вид плащане - потъва се за сметки на администратори на приходи и на Централния бюджет	

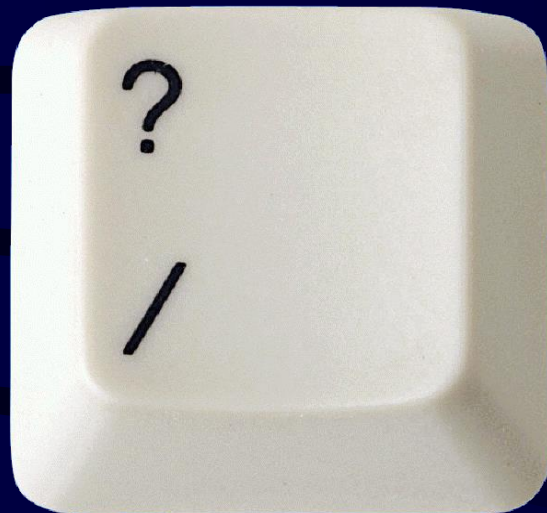
Съставяне на Преводно нареждане/вносна бележка за плащане от/към бюджета (многоредово)

- дава възможност на едно и също задължено лице да плати до четири вида задължения чрез един превод към една сметка на администратор на публични вземания
- с документа да се внасят публични вземания на едно задължено лице, класифицирани по един и същ код за вид плащане, но с различни основания
- за преводи (вкл. внасяне на суми в брой) към сметки на администратори на приходи
- не се прилага за преводи към сметки на разпоредители с бюджетни кредити

До _____ банка _____ **уникален регистрационен номер** _____
Клон _____ дата на представяне _____
Адрес _____ подпис на наредителя _____

Платете на - имена получателя		Чуждестранно лице по смисъла на Валутния закон	
IBAN на получателя		BIC на получателя	
При банка - име на банката на получателя		Вид плащане***	
ПРЕВОДНО НАРЕЖДАНЕ /ВНОСНА БЕЛЕЖКА за плащане от/към бюджета		Вид валута	Обща сума
Сума с думи			
1	Вид плащане***	Сума	
Основание за плащане			
Още пояснения			
Вид док.*	№ на документа	Дата на документа от дата	Период, за който се отнася плащането до дата
2	Вид плащане***	Сума	
Основание за плащане			
Още пояснения			
Вид док.	№ на документа	Дата на документа от дата	Период, за който се отнася плащането до дата
3	Вид плащане***	Сума	
Основание за плащане			
Още пояснения			
Вид док.	№ на документа	Дата на документа от дата	Период, за който се отнася плащането до дата
4	Вид плащане***	Сума	
Основание за плащане			
Още пояснения			
Вид док.	№ на документа	Дата на документа от дата	Период, за който се отнася плащането до дата
Задължено лице - наименование на юридическото лице/трите имена на физическото лице		Чуждестранно лице по смисъла на Валутния закон	
БУЛСТАТ	ЕГН	АНЧ	
Наименование/име на наредителя/вносителя			
IBAN на наредителя		BIC на наредителя	
Платежна система	Такси**	Дата на изпълнение	Вид плащане***

*Вид документ: 1- декларация; 2- ревизионен акт; 3- наказателно постановление; 4- авансова вноска; 5- партиден номер на имот; 6- постановление за принудително събиране; 9- други.
** Такси: - 1- за сметка на наредителя; 2- споделена; 3- за сметка на получателя.
*** Вид плащане - попълва се за сметки на администратори на приходи и на Централния бюджет

www.bnb.bg/Платежни системи/Проект IBAN
rtgs@bnbank.org